herpy

GEKKOER

Southern spiny-tailed gecko

Strophurus intermedius

Strophurus intermedius er en kraftigt bygget pighalegekko fra de halvtørre mallee-krat og skove i det sydlige Australien. Ryggen og halen har to rækker orangebrune knopper, og ved fare sprøjter den en klæbrig, ildelugtende væske ud af halen. Den klatrer i buske og træer, men færdes også meget på jorden.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Diplodactylus intermedius* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**6-8 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**4-10 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Halvørken og savanne**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**18-25 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**24-36 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**2-5**
Inkubation	**45-60 dage** ved 27-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Slægten Strophurus står siden 22. juni 2022 på CITES liste III (opført af Australien) og i bilag C i EU's forordning 338/97. Køb og salg inden for EU kræver ingen CITES-papirer, men ved indførsel fra lande uden for EU skal dyret have CITES-eksporttilladelse eller oprindelsescertifikat fra afsenderlandet, og indførslen skal anmeldes ved grænsen. Australien forbyder udførsel af vilde dyr, så dyr i handlen er opdrættet i fangenskab. Spørg altid sælgeren om opdrætsbevis.

Om arten

Strophurus intermedius er en kraftigt bygget gekko med grå, mønstret grundfarve og lys bug. Ryggen og halen bærer to sammenhængende, parallelle rækker af orangebrune knopper, som bliver kraftigere mod halespidsen. Over øjnene har den ingen eller kun korte pigge, hvor nogle af slægtningene har lange. Irisringen er klart orange, og mundhulen er blå. Tæerne har hæftelameller, så arten klatrer let, også på glas.

Voksne dyr måler i gennemsnit omkring 6 cm fra snude til kloak og højst omkring 8 cm. Hunnerne er større end hannerne. Halen er forholdsvis kort, kortere end hos den nære slægtning *Strophurus assimilis*. Hannerne har store hemipenisbuler og forstørrede kloakpigge, som hunnerne mangler. Vægten er ikke dokumenteret. Pighalegekkoer lever 4-8 år i fangenskab, enkelte over 10 år.

Arten blev beskrevet i 1892 som *Diplodactylus intermedius*. Artsnavnet er latin for "mellemliggende" og hentyder til, at den står mellem *Strophurus ciliaris* og *Strophurus spinigerus*. Forsvaret er slægtens: kirtler i halen sprøjter en klæbrig, ildelugtende, men ufarlig væske mod en angriber, og gekkoen sigter ved at krumme halen. Udseendet varierer en del mellem bestandene.

Udbredelse og levested

Strophurus intermedius findes i det sydlige og centrale Australien. Kerneområdet er New South Wales, South Australia og den nordlige halvdel af Victoria, og arten når mod vest ind i det sydøstlige Western Australia. Der er også fund i de sydligste dele af Northern Territory og Queensland. Typelokaliteten er angivet som det indre New South Wales.

De fleste fund stammer fra mallee-egnene i New South Wales, South Australia og Victoria.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Strophurus intermedius lever i halvtørre egne med mallee-krat, åben skov, græsland og spinifex. Om dagen skjuler den sig under sten og løs bark, i hule grene eller i spinifextuer, og om natten jager den i buske, på stammer og på jorden. Arten er både træ- og jordlevende; nogle bestande lever mest på jorden.

Klimaet er varmt og tørt med store forskelle mellem dag og nat og mellem sommer og vinter. Vintrene er kølige i den sydlige del af udbredelsen.

Pasning

TERRARIET

Pighalegekkoer bruger pladsen godt, så terrariet behøver ikke være stort. Et par eller en lille gruppe kan holdes i 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde). Større er fint, men i et meget stort terrarie er det svært for dyrene at fange foderdyrene, før kalkpudderet er gnedet af. Højden er vigtigere end bundarealet.

Indret med mange grene på tykkelse med halen, lodret, vandret og på skrå, og med bark eller korkrør som skjul. Tørre græstuer giver ekstra skjul. Arten færdes også på jorden, så bunden skal være til at gå på: sand eller en blanding af sand og jord med et lag tørre blade. Giv et let fugtigt skjul i den ene ende, så hudskiftet går let. Terrariet skal være godt ventileret.

TEMPERATUR

Brug 25-30 °C om dagen og et solested på 30-32 °C højt oppe på en gren. Om natten slukkes varmen, og temperaturen må falde til 18-25 °C. Tallene er lånt fra slægtens øvrige arter. Om vinteren kan temperaturen falde til 15-20 °C, men unger skal have varme hele året.

Brug en svag spotlampe med termostat over en gren, og mål med et digitalt termometer i top og bund. Lange perioder over 35 °C udtørrer og stresser dyret.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være moderat, omkring 40-60 %, og terrariet skal tørre helt op i løbet af dagen. Sprøjt let på grene og vægge et par aftener om ugen, så dyret kan drikke dråber, og lad bunden tørre imellem. En lav skål med frisk vand skader ikke. Et terrarie, der hele tiden er vådt, giver mug og hudproblemer hos en art fra et tørt klima.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten soler sig af og til, så UVB er en fordel, især for unger og avlshunner. Brug et T5 HO-rør med 6 % UVB over netlåget, så UV-indekset på de øverste grene ligger omkring 1-3 (Ferguson-zone 2), med skygge i den anden ende. Zonen er et skøn ud fra slægtens levevis. Uden UVB er det endnu vigtigere at give kalk og D3. Hold lyset tændt 12-14 timer om sommeren og færre timer om vinteren, styret af et tænd-sluk-ur. Natten skal være mørk.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

I naturen lever *Strophurus intermedius* udelukkende af leddyr: edderkopper, skolopendre, skorpioner, kakerlakker, fårekyllinger, biller og deres larver. I terrariet passer små fårekyllinger, kakerlakker, møl, fluer og voksmøllarver. Insekterne skal være omkring 60 % af hovedets størrelse; for store byttedyr er især en risiko for unger.

Fodr voksne hver fjerde til syvende dag om sommeren og hver syvende til tiende dag om vinteren, hvor de kan gå i perioder uden at spise. Unger fodres hver anden til fjerde dag hele året. Pudr hver anden eller tredje fodring med kalk og et multivitaminpræparat.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Strophurus intermedius er et dyr at kigge på og bør ikke håndteres mere end højst nødvendigt. Den kan sprøjte sin klæbrige, ildelugtende væske, og den kan miste halen. Tag aldrig fat i halen.

Om dagen sidder den ofte stille i skjul eller på en gren med hovedet nedad, og i skumringen bliver den aktiv. Arten er ikke særlig sky og ses meget. Hold et enkelt dyr, et par eller en han med op til fire hunner, aldrig to hanner sammen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har tydelige hemipenisbuler og forstørrede kloakpigge. Unger kan kønsbestemmes, når de har nået 50-70 % af den voksne kropslængde, typisk ved 6-12 måneders alder. Ungerne vokser hurtigt og når avlsstørrelse på 12-18 måneder, men *S. intermedius* bliver først kønsmoden ved 2-3 års alder. Hunnen skal være mindst 80 % af den voksne kropslængde, før hun bruges i avl.

PARRING

Avlssæsonen løber fra september til februar og kan forlænges, når der er faldet meget regn. En kølig vinterperiode er ikke nødvendig, men den kan sætte gang i avlen: 8-10 uger med færre timers lys, dagtemperaturer på 24-29 °C og natten ned til omkring 18 °C. Sprøjt kun én gang om ugen i perioden. Parringen begynder fire-seks uger efter, at temperaturen igen er over 25 °C. Et par eller en gruppe kan gå sammen hele året.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger to æg ad gangen, sjældnere ét. Der går 21-35 dage mellem kuldene, og hun lægger flere kuld i sæsonen. Giv hunnen en æglæggekasse med 5-10 cm let fugtig sand-tørv-blanding på bunden af terrariet. Æggene lægges helt nede i bunden. De er klæbrige ved lægningen, og sand, der hænger fast, skal ikke renses af. Æggene måler omkring 9 × 15 mm. Giv rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen.

INKUBATION

Flyt æggene forsigtigt til en inkubationsboks med vermiculit eller perlit blandet med vand 1:1 efter vægt, uden at vende dem. Ved 27-30 °C klækker de efter 45-60 dage. Æggene vokser en del undervejs. Temperaturens betydning for kønnet er ikke undersøgt for arten.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne måler omkring 3 cm fra snude til kloak og 5 cm i alt. Hold hver unge for sig i en lille, godt ventileret boks med grene, et skjul på bunden og et lunt solested; bundmateriale er ikke nødvendigt. Giv de mindste foderinsekter, pudret med kalk, og fodr hver anden til fjerde dag. Vej ungerne jævnligt, og skil dem straks, hvis en unge bliver presset.

Sundhed og typiske fejl

Listen bygger på almindelig viden om pighalegekkoer og andre gekkoer fra tørre områder:

- For høj varme over længere tid, som giver udtørring og appetitløshed. Sørg for, at dyret kan trække væk fra solestedet.
- Kalk- og D3-mangel, især hos unger og avlshunner. Det giver bløde kæber og krumme lemmer. Brug kalk og UVB.
- Forstoppelse eller rygskader af for store foderinsekter hos unger.
- Udmattede hunner, hvis de lægger for mange kuld. Sæt foderet ned efter tre-fire kuld.
- Problemer med hudskifte, hvis luften er for tør. Giv et fugtigt skjul.
- Mug og hudproblemer, hvis terrariet er permanent fugtigt.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slapt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.